

KANSANHUOLTOMINISTERIO

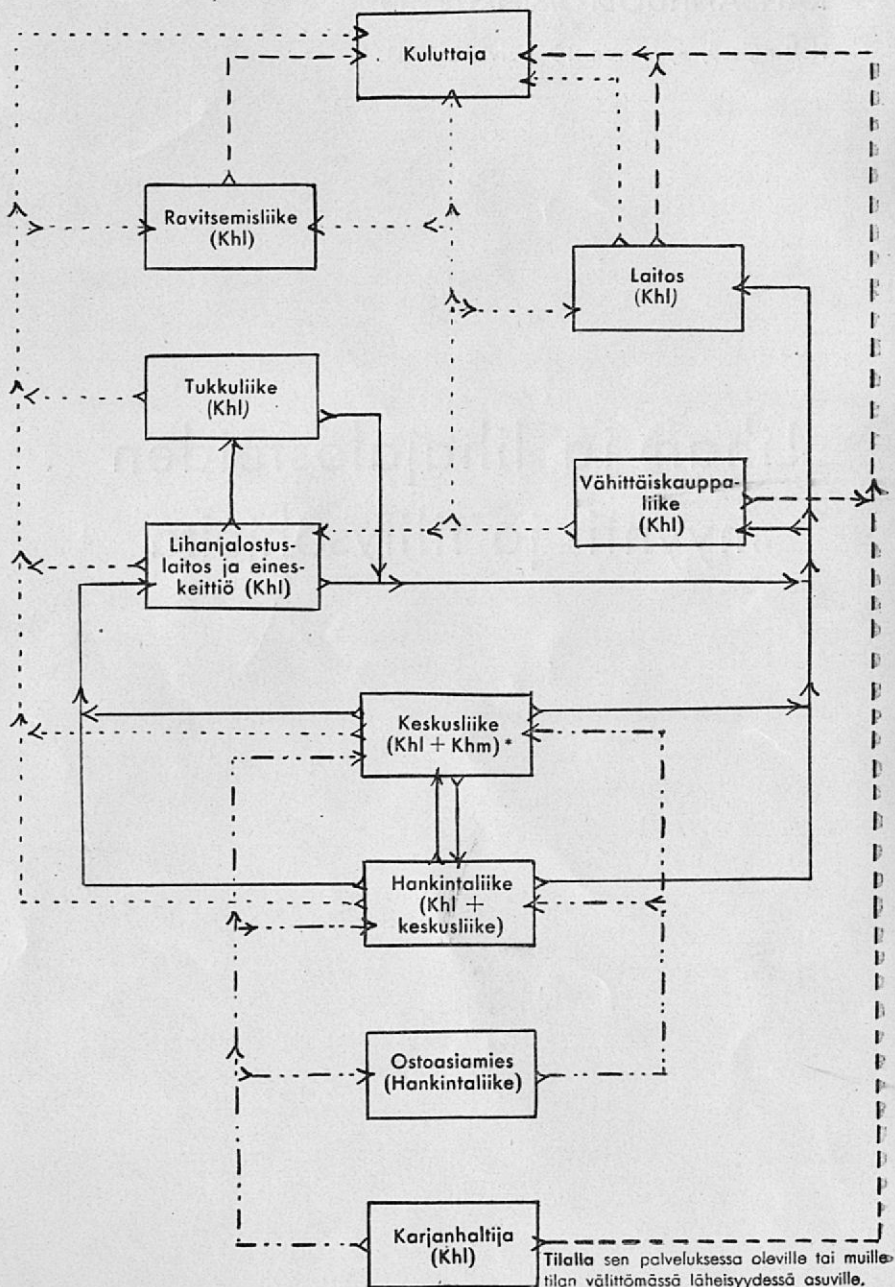
Helsingissä, syyskuun 10 päivänä 1941.

Lihan ja lihajalosteiden myynti- ja tilitysohjeita

TEURASKARJA- JA LIHAKAUPPAORGANISATIO

- Ostokuitti
- Ostolupa
- - - - - Ostokortin kuponki
- Lähetysilmoitus

Suluissa on se elin, jolle asianomainen on tilitysvetvöllinen

* Keskusliike on tilitysvetvöllinen ainoastaan omasta liiketoiminnastaan kansanhuoltolautakunnalle sekä, niinhyyin omasta kuin alaistensa hankintaliikkeiden liiketoiminnasta kansanhuoltoministeriölle.

Hankintaorganisatio

Syyskuun 15 p:stä 1941 lähtien tullaan teuraskarjan ja lihan hankintatoiminta järjestämään siten, että sitä johtavat koko maassa seuraavat neljä kansanhuoltoministeriön hyväksymää keskusliikettä: Karjakunta r.l., Helsinki, Osuustukkukauppa r.l., Helsinki, Suomen Lihakauppiaitten Liitto r.y., Helsinki ja Tuottajain Lihakeskuskunta r.l., Helsinki. Nämä keskusliikkeet saavat ottaa eri puolille maata hankintaliikkeitä, joille on saatava ennen toiminnan aloittamista kansanhuoltoministeriön hyväksyminen. Hyväksytyt hankintaliikkeet saavat ottaa ostoasiamiehiä, jotka ostavat teuraskarjaa ja lihaa, ainoastaan oman hankintaliikkeensä lukuun. Ostoasiamiesten nimet ja osoitteet on saatettava keskusliikkeen välityksellä kansanhuoltoministeriön tietoon 14 p:n kuluessa siitä, kun ostokuitteja on heidän käytettäväkseen annettu. Keskusliike voi toimia myös hankintaliikkeenä, jolloin se voi ottaa suoraan omia ostoasiamiehiä.

Ostokuitti

Kansanhuoltoministeriö luovuttaa teuraskarjan ja lihan hankkimista varten kullekin keskusliikkeelle eri värisiä, kansanhuoltoministeriön leimalla varustettuja ostokuittilomakkeita (lomake n:o E 36) joita keskusliikkeet saavat omalla vastuullaan jakaa alaisilleen hankintaliikkeille ja nämä edelleen omille ostoasiamiehilleen.

Karjakunnan väri on punainen, Osuustukkukaupan keltainen, Suomen Lihakauppiaitten Liiton valkea ja Tuottajain Lihakeskuskunnan vihreä. Ostokuitti on 5-osainen. Näistä annetaan karjan haltijalle A- ja B-kappaleet, joista edellinen jää hänelle ja jälkimmäisen hän toimittaa kuukausitilityksensä liitteenä omalle kansanhuoltolautakunnalleen, C-kappale seuraa kuljetuslupana teuraskarjaa tai lihaa hankintaliikkeelle tai keskusliikkeelle. Liikkeen, jonka ostoasiamies on tavaran lähettänyt tulee toimittaa setilityksensä liitteenä kansanhuoltolautakunnalle. Näinollen on liikkeen, joka on saanut tavaraa suoraan toisen liikkeen ostoasiamieheltä ostokuitin C-kappaleen seuraamana, toimitettava tämä heti tavaran saavuttua sille liikkeelle, jonka ostoasiamies on tavaran lähettänyt. D-kappale on hankintaliikkeen toimitettava keskusliikkeelle, E-kappale jää kantaan.

Jos kauppa koskee elävää teuraseläintä tai jos lihan painoa ei voida muuten luovutustilaisuudessa todeta, annetaan karjanhaltijalle ensin vain A-kappale, sekä myöhemmin, sitten kun eläimen lihapaino ja laatu on todettu myös B-kappale.

Karjanhaltija

Karjan haltijalla tarkoitetaan sitä, jolla on hallitsemallaan viljelmällä tai alueella taikka kokonaan tai osaksi hallitsemassaan rakennuksessa ruokinnassaan yksi tai useampia nautaeläimiä, sikoja, lampaita, vuohia tai hevosia.

Karjanhaltija saa luovuttaa teuraskarjaa ja lihaa: 1) ostokuittia vastaan keskusliikkeille, näiden alaisille hankintaliikkeille sekä hankintaliikkeiden tai keskusliikkeiden ottamille ostoasiamiehille,

sekä 2) ottotodistetta vastaan puolustuslaitokselle. Sitäpaitsi hän saa *tilallansa* luovuttaa lihaa ostokortin kulumassa olevan ja myöhempien jakelukausiin kuponkeja vastaan eläkeläisilleen tai palveluksessaan oleville ja näiden ruokakuntaan kuuluville, sekä ainoastaan kulumassa olevan jakelukauden kuponkeja vastaan muille tilan välittömässä läheisyydessä asuville henkilöille. Myydessään lihaa ostokortin kuponkeja vastaan on hänen otettava, lihan laadusta riippumatta, lihakiloa kohden kuponkeja ostoarvoltaan sellainen määrä kuin kansanhuoltoministeriö kulloinkin määrää.

Karjanhaltijan käyttöoikeus tuottamaansa lihaan omassa taloudessa on uudessa lihan säännöstelypäätöksessä määritelty siten, että: 1) karjanhaltija, joka asuu sillä tilalla, jolla karja on, ja joka on lihan luovutusvelvollinen, saa, mikäli hänellä on säännöstelyn alaista lihaa yli luovutusvelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavan määrän, varata sitä ainoastaan omaa ruokakuntaansa varten enintään 2.5 kg. ruokakunnan jäsentä ja kuukautta kohden enintään yhden vuoden ajaksi. Luovutusvelvollinen on se, jolla on 1. 3. 41 jälkeen ollut tai on samanaikaisesti ruokinnassaan sikoja vähintään kaksi, tai nautaeläimiä ja lampaita yhteensä vähintään kahta nautayksikköä vastaava määrä. Tällaiselle karjanhaltijalle ja hänen ruokakuntaansa kuuluville ei anneta ollenkaan lihakortteja vaikkei heillä olisikaan lihaa varattuna; 2) sellainen säännöllisesti karjaa pitävä karjan haltija (esim. pientilallinen), joka ei ole lihan luovutusvelvollinen ja jolla on ruokinnassaan karjaa edellä mainittuja määriä vähemmän, saa, vähintään kaksi kuukautta elättämänsä hevosen, nautaeläimen, sian, lampaan tai vuohen teurastettuansa, varata ruokakuntansa tarvetta varten siitä saatavaa lihaa enintään 2 kg. ruokakunnan jäsentä ja kuukautta kohden enintään yhden vuoden ajaksi. Mainittu elättämisaikaa koskeva määräys ei kuitenkaan

koske karjan haltijan ruokinnassa olevasta lehmästä saatua vasikkaa; 3) henkilö, joka ei säännöllisesti pidä karjaa, mutta joka on turvatakseen perheensä lihan tarpeen, hankkinut alle 6 kuukauden ikäisen vasikan, sian, lampaan tai vuohen ja kansanhuoltolautakunnalle esitetyn selvityksen mukaan ruokkinut sitä hankkimillaan rehuilla tai ruoantähteillä vähintään kaksi kuukautta viljelmällä tai alueella, joka on hänen hallinnassaan, taikka kokonaan tai osaksi hallitsemassaan rakennuksessa, saa varata, eläimen teurastettuansa siitä saatavaa lihaa enintään 2 kg. perheensä jäsentä ja kuukautta kohden enintään yhden vuoden ajaksi. Tällainen satunnaisesti karjaa kasvattava henkilö (esim. talousporsaan omistava huvila-asukas) saa siis varata lihaa ainoastaan perheensä jäseniä, mutta ei esim. talousapulaisiaan varten. Väärinkäsitysten välttämiseksi huomautettakoon, että niinhyvin perheen jäseniä varten omasta eläimestä varattu, kuin talousapulaisille annetuilla lihakorteilla hankittu liha on tarkoitettu koko ruokakunnan käytettäväksi koska ruokakunta muodostaa talousyksikön. Mikäli useammat perheet ovat yhteisesti hankineet mainitunlaisen talouseläimen ja sitä myös yhteisesti ruokkineet, voi kansanhuoltolautakunta, jos eläin teurastetaan vuoden 1941 aikana, hakemuksesta myöntää oikeuden varata siitä saatavaa lihaa enintään 2 kg. kutakin näiden perheiden jäsentä ja kuukautta kohden korkeintaan yhden vuoden ajaksi.

Jos karjanhaltija tai hänen perheensä kokonaisuudessaan asuu osan vuotta muualla kuin sillä tilalla, jolla karja on, saa hän varata myös täksi ajaksi itselleen tai *perheensä jäsenille* lihaa edellä mainitun määrän. Jos joku muu yksityinen perheen jäsen kuin perheen päämies asuu osan vuotta muualla, ei hänelle saa täksi ajaksi lihaa varata, vaan on hänen hankittava itselleen lihakortti. Karjanhaltijan ruokakuntaan kuuluviksi ei lueta tilapäisesti tilalla asuvia kuten lomanviettäjiä, tilalla jonkin ai-

kaa viipyviä sukulaisia tai tilapäistä työvoimaa. Jos nämä ovat tilan ruuassa on heidän korteistaan otettava oleskeluaikaa vastaavat kupongit.

Jos eläimet omistaa jokin laitos, osuuskunta tai osakeyhtiö, kuuluu omavaraisuusetu ainoastaan tilan pehtoorille tai tilanhoidajalle, jonka hoidossa ja hallinnassa tila on.

Karjan haltijan, joka on itse teurastuttanut nautaeläimen, sian, lampaan, vuohen tai hevosen, on toimitettava kansanhuoltolautakunnalle sen määräämän tai muun punnitustilaisuudessa saapuvilla olleen luotettavan henkilön laatima punnitustodistus ruhon lihapainosta sekä mahdollisesti muille luovuttamaansa lihamäärää vastaava ostokuitti tai ostokortin kupongit. Karjan haltijan, joka ei ole lihanluovutusvelvollinen samoin kuin satunnaisesti karjaa kasvattavan henkilön on samalla ehdottomasti palautettava kansanhuoltolautakunnalle niiden ruokakuntansa tai perheensä jäsenten lihakortit, joille lihaa on varattu. Jos lihaa on varattu pitemmäksi ajaksi kuin mitä asianomaisille on lihakortit annettu, on hänen lisäksi esitettävä kansanhuoltolautakunnalle heidän yleisostokorttinsa, joiden selkäpuolelle kansanhuoltolautakunnan on merkittävä asianomaiselle varattu lihamäärä, aika, johon asti sen tulee riittää, sekä päiväys ja kansanhuoltolautakunnan leima.

Ostoasiamies

Ostoasiamiehen on toimitettava kaikki ostamansa teuraskarja tai liha ostokuitin C-kappaleen seuraamana joko omalle hankintaliikkeelleen tai sen määräyksestä suoraan keskusliikkeelle.

Hankintaliike

Hankintaliike saa lähettää: 1) *teuraskarjaa* lähety silmoituksella omalle keskusliikkeelleen, toisille saman keskusliikkeen alaisille hankintaliikkeille, ja saatuaan omalta keskusliikkeeltään siihen luvan, myös toisen keskusliikkeen alaisille hankintaliikkeille, sekä puolustuslaitokselle sen antamaa ottotodistetta vastaan. 2) *lihaa* lähety silmoituksella omalle keskusliikkeelleen, toisille saman keskusliikkeen alaisille hankintaliikkeille, ja saatuaan omalta keskusliikkeeltään siihen luvan, myös toisen keskusliikkeen alaisille hankintaliikkeille, lihanjalostuslaitoksille, eineskeit-tiöille, vähittäiskauppaliikkeille ja laitoksille (katso »Laitokset») ja lisäksi ostolupaa tai sen kuponkia vastaan ravitsemisliikkeille y.m. sekä puolustuslaitokselle sen antamaa ottotodistetta vastaan.

Keskusliike

Keskusliike saa toimittaa: 1) *teuraskarjaa* lähety silmoituksella omille hankintaliikkeilleen ja ottotodistetta vastaan puolustuslaitokselle, sekä 2) *lihaa* lähety silmoituksella omille hankintaliikkeilleen ja asianomaisen keskusliikkeen luvalla myös toisille hankintaliikkeille, lihanjalostuslaitoksille, eineskeit-tiöille, vähittäiskauppaliikkeille ja laitoksille ja sen lisäksi ostolupaa tai sen kuponkia vastaan ravitsemisliikkeille y.m. sekä puolustuslaitokselle sen antamaa ottotodistetta vastaan.

Lihanjalostuslaitos ja eineskeit-tiö

Lihanjalostuslaitos ja eineskeit-tiö saa luovuttaa valmisteitaan lähety silmoituksella tukkuliikkeille, vähittäiskauppaliikkeille ja

laitoksille, ostolupaa tai sen kuponkia vastaan savitsemisliikkeille y.m. sekä puolustuslaitokselle ottotodistetta vastaan.

Lihanjalostuslaitosten ja eineskeittiöiden on jaettava tuotteitensa jälleenmyyjille hinnasto, jossa tulee olla kunkin valmisteen kohdalla merkintä, joka osoittaa mikä osa tuotteen vähittäismyyntihinnasta on myytäessä vaadittava ostokortin kuponkeja. Sopi-
vin tapa on käyttää numeroita $\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$ ja $\frac{1}{3}$.

Makkaravalmisteista saadaan lihakortin kuponkeja vaatimatta myydä ainoastaan peruna-, laukka- ja verimakkaraa. Näiden laatu-
jen valmistukseen ei saa käyttää säännöstelyn alaista lihaa eikä eli-
miä. Savustettuja luita, ryynimakkaraa ja vasikanhyytelöä saadaan
myydä ottamalla kuponkeja vähittäismyyntihinnan kolmannesta
vastaava määrä. Suomimakkaraa, teemakkaraa, halpamakkaraa,
keitettyjä ja savustettuja siansorkkia, vihannespasteijaa, jauhekyl-
jyksiä (kotletteja) ja lihasäilykkeitä saadaan myydä ottamalla
ostokortin kuponkeja puolet vähittäismyyntihinnasta. Edellä mai-
nitsemattomia makkaravalmisteita myytäessä on ostokortin kupon-
keja otettava myyntiarvoa vastaava määrä.

Eineksiä, jotka eivät sisällä säännöstelyn alaista lihaa tai eli-
miä, saadaan myydä ostokortin kuponkeja vaatimatta. Sellaisista
eineksistä, joiden sisältämän säännöstelyn alaisen lihan arvo tuk-
kuhintojen mukaan laskien on vähemmän kuin $\frac{1}{3}$ tuotteen vä-
hittäismyyntihinnasta, otetaan kuponkeja $\frac{1}{3}$ vähittäismyyntihin-
nasta. Eineksistä, joiden sisältämän säännöstelyn alaisen lihan
arvo on $\frac{1}{1} - \frac{1}{3}$ vähittäismyyntihinnasta, otetaan ostokortin kupon-
keja puolet vähittäismyyntihinnasta. Jos säännöstelyn alaisen
lihan arvo on enemmän kuin puolet tuotteen vähittäismyyntihin-
nasta, otetaan ostokortin kuponkeja vähittäismyyntihintaa vastaava
määrä.

Puolustuslaitokselle valmistettavia lihajalosteita lukuunotta-
matta saavat lihanjalostuslaitokset valmistaa sianlihaa sisältäviä

jalosteita enintään neljänneksen koko tuotantonsa painomäärästä, josta puolustuslaitokselle valmistettu lihajalostemäärä on vähennetty.

Säännösteltyä lihaa saavat lihajalostuslaitokset hankkia enintään sen määrän, jonka kansanhuoltoministeriö hakemuksesta kunkin laitoksen käytettäväksi hyväksyy. Eläviä teuraseläimiä lihajalostuslaitokset eivät saa hankkia. Lihajalostuslaitosten on siis tehtävä ensi tilassa kansanhuoltoministeriölle mainitunlainen anomus saadakseen oikeuden hankkia lihaa.

Perunajauhoja saavat lihajalostuslaitokset käyttää enintään 3 % ja viljatuotteita yhteensä enintään 4 % valmistuksensa painomäärästä.

Tukkuliike

Tukkuliike saa luovuttaa lihajalosteita lähety silmoituksella vähittäiskauppaliikkeille, laitoksille ja eineskeittiiöille, ostolupaa tai sen kuponkia vastaan ravitsemisliikkeelle y.m. sekä puolustuslaitokselle sen ottotodistetta vastaan. Lihäsäilykkeitä tukkuliike saa toimittaa lähety silmoituksella myös toisille tukkuliikkeille.

Vähittäiskauppaliike

Vähittäiskauppaliike saa luovuttaa lihaa ja lihajalosteita ostolupaa tai sen kuponkia sekä ostokortin kuponkeja vastaan. Kuponkeja otetaan lihasta sen vähittäishintaa vastaava määrä ja lihajalosteista kuten edellä kohdassa »lihajalostuslaitos ja eineskeittiiö» on sanottu. Keuhko, sydän, utareet, mahat, veri ja lihattomat tuoreet luut myydään ostokortin kuponkeja vaatimatta.

Ellei summa, jota vastaavasti ostokortin kuponkeja olisi irroitettava, ole lihakortin varsinaisen kupongin ostoarvolla tasan jaollinen, otetaan kuponkeja lähinnä edellistä kupongin ostoarvolla tasan jaollista summaa vastaava määrä, kuitenkin niin, että kaikista säännösteltyä lihaa tai elimiä sisältävistä valmisteista otetaan vähintään yksi kuponki.

Kaikissa lihaa myyvissä myymälöissä tulee olla yleisön nähtävänä kansanhuoltoministeriön toimesta painatettu ruhon kuvilla ja palanimikkeillä varustettu hintataulukko. Taulukoita saavat vähittäiskauppaliikkeet tilata keskusjärjestöltään (Karjakunta r.l., Kulutusosuuskuntien Keskusliitto r.y., Suomen Lihakauppiaiden Liitto r.y., Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r.l., Tuottajain Lihakeskuskunta r.l.). Taulukoihin liimaamalla kiinnitettävät hintaliuskat on noudettava kuhunkin myymälään siitä kansanhuoltolautakunnasta, jonka alueella myymälä toimii. Eri ruhonosat on myytävä hintaliuskoissa mainituilla hinnoilla kaikissa muissa paitsi seuraavissa kunnissa: Kuhmo, Suomussalmi, Taivalkoski, Kuusamo, Salla, Kolari, Muonio, Enontekiö, Kittilä, Sodankylä, Pelkosenniemi, Savukoski, Inari, Utsjoki ja Petsamo, joissa paikoissa hintaliuskoissa mainittuihin hintoihin saadaan lisätä todelliset kuljetuskustannukset, jotka aiheutuvat tavarankuljettamisesta maanteitse lähimmältä rautatieasemalta myyntipaikalle.

Hintaliuskoissa mainituilla hinnoilla lihaa myytäessä jää keskimääräiseksi bruttovoitoksi s.o. vahvistettujen tukkuhintojen ja vähittäismyyntihintojen väliseksi eroksi sianlihasta Helsingissä 12 %, muissa kaupungeissa ja kauppaloissa 10 % ja muissa kunnissa 8 % myyntihinnasta laskettuna, sekä muista lihalaaduista Helsingissä 14 %, muissa kaupungeissa ja kauppaloissa 12 % ja muissa kunnissa 10 %.

Ravitsemisliike ja laitos

Ravitsemisliike ja laitos saa luovuttaa lihaa ja lihajalosteita ainoastaan ruoaksi valmistettuina ostokortin kuponkeja vastaan. Laitos saa kuitenkin luovuttaa mainittuja elintarvikkeita ruoaksi valmistettuina myös lääkärintodistuksen perusteella annettua ostolupaa vastaan.

Ravitsemisliikkeessä ja laitoksessa säännöstelyn alaisesta lihasta, elimistä ja lihajalosteista valmistettuja ruoka-annoksia tarjoillessa on ostokortista irroitettava kuponkeja yleensä sellainen määrä, jonka voidaan katsoa ostoarvoltaan vastaavan annokseen käytetyn lihan tai lihajalosteen tilitysarvoa (katso kohdasta tilitykset: vähittäiskauppaliikkeet ja ravitsemisliikkeet). Ravitsemisliikkeitä varten on kansanhuoltoministeriön toimesta julkaistu lihan käyttöä ja kuponkien irrottamista koskevat yksityiskohtaisemmat ohjeet.

Lähetysilmoitus

Hankintaliikkeen, keskusliikkeen, lihanjalostuslaitoksen, einestehtaan (mikäli se valmistaa säännöstelyn alaista lihaa tai lihajalosteita sisältäviä tuotteita) sekä lihajalosteita myyvän tukkuliikkeen on kirjoitettava kuukausittain kullekin ostajallensa lähetysilmoitus. *Lähetysilmoituslomakkeita N:o J 131 saavat vain edellä mainitut niiden käyttöön oikeutetut liikkeet* paikalliselta kansanhuoltolautakunnalta. Lähetysilmoitus on 5-osainen. A-kappale lähettäjän on toimitettava suoraan sille kansanhuoltolautakunnalle, jolle tavaran vastaanottaja tekee tilityksensä, B-kappale lähettäjän on toimitettava kuukausitilityksensä liitteenä omalle kansanhuolto-

lautakunnalleen, C-kappale on lähetettävä vastaanottajalle, jonka on toimitettava se tilityksensä liitteenä kansanhuoltolautakunnalleen, D-kappale on lähetettävä keskusliikkeelle, E-kappale jää kantaan. Niiden lihanjalostuslaitosten ja eineskeittiöiden, joita eivät omista tässä tarkoitettut keskusliikkeet tai hankintaliikkeet, on säilytettävä lähetyksilmoitusten D-kappaleet. Lähetyksilmoituksessa tulee näkyä asianomaiselle ostajalle kuukauden aikana myydyin lihan ja elimien sekä eri ryhmiin kuuluvien lihajalosteiden (katso »Lihanjalostuslaitos ja eineskeittiö») yhteismäärät, ostajan ja myyjän nimet sekä päiväys. Sitäpaitei on lähetyksilmoitukseen merkittävä kunkin tavaralaadun eli -ryhmän kohdalle sitä vastaava laskutushinta. Einesvalmisteet on merkittävä eri lähetyksilmoitukseen kuin muut lihajalosteet ja liha. Niiden painomääriä ei tarvitse merkitä lähetyksilmoitukseen.

Kuormakirja

Lähetyksilmoituksen käyttämiseen oikeutetun on kirjoitettava kuormakirja jokaisesta säännöstelyn alaista lihaa tai lihajalosteita sisältävästä, samoin kuin sellaisia teuraseläimiä, joiden liha on säännöstelyn alaista, sisältävästä lähetyksestä. Kuormakirjan A-kappaleen tulee seurata tavaraa kuljetuslupana vastaanottajalle, B-kappale jää lähettäjälle. Kuormakirjaan on merkittävä m.m. tavarain lähettäjän ja vastaanottajan nimet, lähetykspäivä ja lähetyksen sisällys. Hankintaliikkeen käyttämisestä kuormakirjoista tulee lisäksi ilmetä, minkä keskusliikkeen alainen hankintaliike on. Kuormakirja on vaadittaessa esitettävä rautatie-, poliisi- ja kansanhuoltoviranomaisille.

Ostoasiamiehen lähettäessä teuraseläimiä tai lihaa vastaa ostokuitin C-kappale kuormakirjaa.

Tilitykset

Karjanhaltijan, hankintaliikkeen, keskusliikkeen, vähittäiskaupaliikkeen, ravitsemisliikkeen, lihanjalostuslaitoksen, eineskeittiön (mikäli se käyttää raaka-aineenaan säännöstelltyä lihaa tai elimiä) sekä lihajalosteita myyvän tukkuliikkeen on laadittava säännöllisesti kuukausittain lihan ja lihajalosteiden ostosta, myynnistä ja käytöstä tilitys, joka on jätettävä paikalliselle kansanhuoltolautakunnalle 2 viikon kuluessa kuukauden päättymisestä. Sellaisen karjan haltijan, joka ei ole lihan luovutusvelvollinen, sekä satunnaisesti karjaa kasvattavan henkilön on kuitenkin tehtävä mainittu tilitys 2 viikon kuluessa teurastuspäivästä lukien.

Tilityksen liitteinä tulee olla jäljempänä mainitut tositteet. Jos tositteina on ostokortin tai ostoluvan kuponkeja, on nämä pantava suljettuihin kuoriin siten, että eri arvoiset ostokortin kupongit samoin kuin ostolupien kupongit tulevat eri kuoriin. Kuorien päälle on merkittävä tilittäjän nimi sekä kuoressa olevien kuponkien yhteinen lukumäärä ja ostoarvo.

Karjan haltija käyttää lomaketta N:o J, 91, jonka liitteinä tulee olla hänen itsensä teurastuttamien eläinten lihapainoa koskevat punnitustodistukset, myytyjä teuraseläimiä tai lihaa vastaavat ostokuittien B-kappaleet, puolustuslaitoksen ottotodisteiden A-kappaleet sekä ostokortin kupongit. Samalla lomakkeella ilmoittaa karjanomistaja myös oman ruokakuntansa tarvetta varten kuukauden kuluessa varatun, sekä ruokakunnan kuukauden aikana kuluttaman lihan määrät. Sen lisäksi hänen on lomakkeeseen merkittävä sekä ostetut että myydyt pitoeläimet, joita vastaavat ostolupien kappaleet on liitettävä tilitykseen. Hevosista, joiden kaupassa ei ostolupia tarvita, ilmoitetaan, jos on kysymys ostetusta hevosesta, myyjän nimi ja osoite sekä myydystä hevosesta ostajan nimi ja osoite.

Hankintaliike, tukkukauppa, lihanjalostuslaitos ja eineskeittiö käyttävät lomaketta N:o J, 129. Tilityksen liitteinä tulee olla: 1) *vastaanotettua* liha- ja lihajalostemäärää vastaavien ostokuittien C-kappaleet, lähety silmoitusten C-kappaleet ja ostolupien kannat; sekä 2) *luovutettua* liha- ja lihajalostemäärää vastaavien lähety silmoitusten B-kappaleet, puolustuslaitoksen ottotodisteiden A-kappaleet, ostoluvat ja ostolupien kupongit. Tähän tilityslomakkeeseen merkitään tästedes ainoastaan kilomäärät. Eineskeittiöt merkitsevät lomakkeeseen kilojen asemesta laskutushintain mukaiset raha-arvot.

Jos liikkeellä on lihanjalostuslaitos ja eineskeittiö, on näistä kummastakin laadittava eri ilmoitus.

Vähittäiskauppaliikkeet ja ravitsemisliikkeet käyttävät lomaketta N:o J, 130. Tilityksen liitteinä tulee olla: 1) *vastaanotettua* liha- ja lihajaloste- ja kananmunamäärää vastaavien lähety silmoitusten C-kappaleet ja ostolupien kannat; sekä 2) *luovutettua* määrää vastaavat ostokorttien ja ostolupien kupongit ja ostoluvat. Tähän tilityslomakkeeseen ei tarvitse merkitä enää painomääriä, vaan ainoastaan raha-arvot. Raha-arvoiksi merkitään hankintahintain eikä vähittäishintain mukaiset summat kuten tähän asti. Tilitysarvoksi (rivi F) s.o. summaksi, jota vastaavasti kuponkeja on tilitettävä, merkitään lihalle, elimille ja $\frac{1}{1}$ -lihajalosteille hankintahinta, $\frac{1}{2}$ -lihajalosteille puolet hankintahinnasta, $\frac{1}{3}$ -lihajalosteille kolmasosa hankintahinnasta ja kananmunille toistaiseksi puolet hankintahinnasta. Kun tilityksenä vaaditaan nyt kuponkeja ainoastaan hankintahintaa vastaava määrä, ei kuponkitilitysvajauksia vähittäiskauppaliikkeiden tilityksissä enää sallita. Myöskin ravitsemisliikkeiden on tilitettävä nyt kuponkeja käyttämänsä lihan hankintahintaa vastaava määrä sekä lihajalosteista ja kananmunista niiden edellä mainitulla tavalla laskettua tilitysarvoa vastaava määrä. Tästä johtuen on lihan, lihajalosteiden ja kananmunien hankki-

mista varten annettavat ostoluvat kirjoitettava tästedes markkamääräisiksi. Ravitsemisliikkeiden tilityksissä sallitaan edelleen enintään 10 %:n kuponkitilitysvajaus.

Laitokset (sairaalat, parantolat, kunnalliskodit, lastenkodit, rangaistus-, työ- ja kasvatustilat y.m.s.) tekevät tilityksensä uutta ostolupaa anoessansa toimittamalla edellisen ostoluvan kannan siinä kiinni olevine kuponkijäljennöksineen sekä ostolupaa vastaavat ostokortin kupongit kansanhuoltolautakunnalle. Laitoksilta kansanhuoltolautakuntien on vaadittava kuponkitilitys kaikista muista, paitsi lääkärintodistuksen nojalla potilaan lisäravinnon hankkimista varten annetuista ostoluvista, joiden nojalla tarjoilluista liha- ja kananmunamääristä seuraa tilitystä tilitositteena lääkärintodistuksen nojalla hankittu ostolupa. Myös laitosten tilityksissä sallitaan enintään 10 % kuponkitilitysvajaus. Tilityslomakkeita N:o J 91, J 129 ja J 130 saadaan paikalliselta kansanhuoltolautakunnalta.